

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Bildirge

2a

DAYANAK:

Özellikle yaşam sınırında olan prematürelere Yaşam Hakkı ve Hayatta Kalması ve Gelişmesi için azami çabayı göstermek*

KONU: Yaşam Hakkı ve Hayatta Kalması ve Gelişmesi için azami çabayı göstermek açısından İlkeler, Çocuk Haklarına dair Sözleşmenin 6. Maddesi

M. Arif AKŞİT**, Irmak ULUSU***

**Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik

***Avukat.

Çocuk Hakları Bildirgesi

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen bu *Sözleşmeye Taraf Devletler*, Birleşmiş Milletler Antlaşmasında ilân edilen ilkeler uyarınca insanlık ailesinin tüm üyelerinin, doğuştan varlıklarına özgü bulunan haysiyetle birlikte eşit ve devredilemez haklara sahip olmalarının tanınmasının, dünyada özgürlük, adalet ve barışın temeli olduğunu *düşünerek*, tanımlanmaktadır.

Başlıca Dayanak alınan Prensipler:

1. İnsanın temel haklarına ve bireyin, insan olarak taşıdığı haysiyet ve değere olan kesin inançlarını *vurgulayarak*,
2. İnsanların hak ve özgürlüklerden ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka görüş, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuştan veya başka durumdan kaynaklanan ayrımlar dahil, hiçbir ayırım gözetilmeksizin yararlanma hakkına sahip olduklarını benimsediklerini ve ilân ettiklerini *kabul ederek*,
3. Çocukların özel ilgi ve yardıma hakkı olduğunu ilân ettiğini *anmsayarak*,
4. Özellikle çocukların gelişmeleri ve esenlikleri için doğal ortamı oluşturan ailenin toplum içinde kendisinden beklenen sorumlulukları tam olarak yerine getirebilmesi için gerekli koruma ve yardımı görmesinin zorunluluğuna *inanmış olarak*,
5. Çocuğun kişiliğinin tam ve uyumlu olarak gelişebilmesi için mutluluk, sevgi ve anlayış havasının içindeki bir aile ortamında yetişmesinin gerekliliğini *kabul ederek*,
6. Özellikle barış, değerlilik, hoşgörü, özgürlük, eşitlik ve dayanışma ruhuyla yetiştirilmesinin gerekliliğini *göz önünde bulundurarak*,
7. çocukların esenliği ile ilgili uzman kuruluşların ve uluslararası örgütlerin kurucu ve ilgili belgelerinde tanıdığı *hatırd tutarak*,

8. çocuğun gerek bedensel gerek zihinsel bakımdan tam erginliğe ulaşmamış olması nedeniyle doğum sonrasında olduğu kadar, doğum öncesinde de uygun yasal korumayı da içeren özel güvence ve koruma gereksiniminin bulunduğunu *hatırd tutarak*,
9. Kadınların ve Çocukların Korunmasına İlişkin Bildirinin hükümlerini *anımsayarak*,
10. Dünyadaki ülkelerin tümünde çok güç koşullar altında yaşayan ve bu nedenle özel bir ilgiye gereksinimi olan çocukların bulunduğu *bilinci içinde*,
11. Çocuğun korunması ve uyumlu gelişmesi bakımından her halkın kendine özgü geleneklerinin ve kültürel değerlerinin taşıdığı önemi *göz önünde tutarak*,
12. Her ülkedeki, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki çocukların yaşama koşullarının iyileştirilmesi için uluslararası iş birliğinin taşıdığı önemin *bilincinde olarak*,
Haklara bakılmamalıdır

NOT: Yaşam sınırında olan prematürelere sağlıklı olabilmeleri için, gebelik haftasına göre uygun olan fizyolojik yapıları desteklenmesi temel yaşan hakkı ötesinde **Hayatta Kalması ve Gelişmesi için azami çabayı göstermek** sorunların gelişmesini önlemek ötesinde gelimin, değişimin izlenmesi ve hastalanmadan, sağlığın devamı için gerekenleri yapmak önemlidir.

Madde 4 vurgusu

Taninan hakların uygulanması amacıyla gereken her türlü yasal, idari ve diğer önlemleri alırlar. Ekonomik, sosyal ve kültürel haklara ilişkin olarak, eldeki kaynaklarını olabildiğince geniş tutarak, gerekirse uluslararası iş birliği çerçevesinde bu tür önlemler alırlar.

Madde 5 vurgusu

Çocuğa tanınan haklar doğrultusunda çocuğun yeteneklerinin geliştirilmesi ile uyumlu olarak, çocuğa yol gösterme ve onu yönlendirme konusunda ana-babanın, yerel gelenekler öngörüyorsa uzak aile veya topluluk üyelerinin, yasal vasilerinin veya çocuktan hukuken sorumlu öteki kişilerin sorumluluklarına, haklarına ve ödevlerine saygı gösterirler.

Madde 6, Bildirgenin Ana Dayanağı

1. Taraf Devletler, **her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu** kabul ederler.
2. Taraf Devletler, **çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı gösterirler.**

Sonuç

Yaşam hakkı önce yaşam hakkını oluşturulması, bunun için prematürelere öncelikle gebelikte canlı olması, canlılığın doğum ve doğu sonu takip ile yaşamın sağlanması, onların vazgeçilmez bir hakkı olarak olabildiğinde geniş olarak tanınmalı, sağlanmalıdır.

Ayrıca sağlıklı hayata tutunması ve gelişmesi açısından tüm çaba azami olarak gösterilmelidir.

Her yenidoğan bebek, yaşam sınırında bile olsa, gelecek nesil olduğu, prematüre olan medeniyete katkısı olanların ötesinde, geleceği bilmeyen bir sağlık elemanı olarak, insanın sağlığı ötesinde kişilik haklarına dikkat, özen ve hürmet göstermek görevi, insanın yaşam avukatıdır.